

tillbaka på en längre verksamhet än den blott fyra år gamla Stadsteatern i Stockholm.

Under hänvisning till ovanstående hemställas,
att riksdagen vid behandling av proposition nr 66 måtte
besluta att Folkteatern i Göteborg i bidragshänseende måtte
jämföras med stadsteatrar och därmed likställda teatrar.
Stockholm den 3 april 1964

Elisabet Sjövall

Gördis Hörnlund

Ove Nordstrandh

Thorvald Källstad

Brita Elmén

Eric Nilsson

Nr 836

Av herr Bengtsson i Landskrona m. fl., i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition nr 68, angående vissa frågor rörande
läroverksamhet.

(Lika lydande med motion nr 685 i Första kammaren)

Den obligatoriska skolan kämpar f. n. med en allvarlig lärobrist. I proposition nr 68 föreslagna åtgärder baseras på ett beräknat medelvärde för lärobehovet fram till år 1970. Prognoser är emellertid vanskliga. Detta bekräftar att den föreliggande prognosens beräknade födelsetal vid 1963 års utgång enligt nu tillgängliga siffror ligger under de verkliga värdena med 10 450.

I sina petita har skolöverstyrelsen förutskickat en krympning av seminariorganisationen. Krympningen avses tydligen tillgå så, att seminarierna med enbart småskolläroverksamhet avvecklas inom en snar framtid. Ecklesiastikministern, som i proposition nr 68 godtagit en nedbantning av organisationen, antyder i statsverkspropositionen bil. 10, s. 12, en fullständig avveckling av seminariorganisationen i dess helhet och en övergång till klassläroverksamhet vid läroverkskolor. Den centralisering av klassläroverksamheten som ecklesiastikministern sålunda avser må vara ett framtidsmål. För dagen förefaller planerna på en sådan anordning att helt bortse från bl. a. den mångfald av rent praktiska svårigheter som inkvartering och undervisning i redan hårt ansträngda universitetsstäder kommer att vålla.

Målet för dagens åtgärder måste vara att snarast möjligt avhjälpa den nu

rådande lärarbristen och att samtidigt hålla en god utbildningsberedskap. Något tillskott av från högstadiet frigjorda klasslärare kan inte väntas. En ökad lärarproduktion kan även medverka till en förbättring av skolans inre arbete, bl. a. dess elevvårdande åtgärder av skilda slag.

Lågstadieläroartutbildningen sker sedan 1961 på ca ett 15-tal seminarieorter dels på treårig linje med realexamen eller motsvarande kompetens som grund, dels på tvåårig linje på studentexamens basis. Tillströmningen till den treåriga linjen har varit mycket stor. En undersökning av de intagnas betyg visar att de intagna kvalitativt tillfört denna linje ett synnerligen gott läromaterial. Medelvärdet av deras intagningspoäng ligger genomgående klart över medelvärdet av intagningspoängen till gymnasiernas treåriga linjer. Den första årskursen på denna linje ger lärarkandidaterna en rent gymnasial men klart yrkesinriktad påbyggnad av deras kunskaper. De sökande till den tvååriga linjen har som man kan vänta varit avgjort färre. Så långt det går att med publicerat statistiskt material klarlägga förhållandet, synes tendensen vara att de intagna sökandenas studentbetyg på denna linje ligger under medelvärdet av betygen för samtliga kvinnliga elever, som avlägger studentexamen.

Skolöverstyrelsens petita liksom den av Kungl. Maj:t framlagda examinationsplanen utvisar att examinationen över den treåriga linjen fr. o. m. år 1967 är avsedd att kraftigt beskäras till förmån för den tvååriga studentlinjen. Mot bakgrunden av den nyss nämnda jämförelsen mellan rekryteringen till de båda linjerna ter sig planerna i nuvarande läge överraskande.

Vidare gäller att man för närvarande helt enkelt inte kan undvika att lägga rättvisesynpunkter på denna utbildningsfråga. Skolreformen kommer otvivelaktigt att öppna gymnasierna för grupper som hittills av ekonomiska, sociala, geografiska och andra skäl ofta i praktiken har varit utestängda från gymnasieutbildning eller i varje fall haft mycket svårt att nå fram till en sådan. Man måste emellertid ha i minne att reformen ännu inte har hunnit verka utjämnande i erforderlig grad.

Med hänsyn till här nämnda förhållanden finner vi det betänkligt att förslaget till nedskärning av utbildningen låter den avsedda amputationen gå ut över den treåriga linjen. Åtgärden skulle alltså inte bara utestänga en rad goda aspiranter på småskolläraryrket utan också oförskyllt träffa endast vissa samhällsgrupper. Därest det visar sig att det är önskvärt att höja allmänbildningskravet på småskollärarinnan bl. a. med hänsyn till önskvärdheten av att också hon skall äga goda insikter i engelska och ha möjligheten att vid universitet studera psykologi och pedagogik, torde den sociala fackskolan öppna en studieväg, som ur många synpunkter är överlägsen gymnasiet med avseende på den blivande lärarkandidatens slutmål. Statsmakterna bör i här föreliggande avseende i varje fall inte i förväg inta en position, som senare inte kan överges av praktiska skäl, även om det framdeles skulle visa sig önskvärt att göra så.

Med stöd av vad som anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 68 måtte besluta

att, intill dess nuvarande brist på klasslärare är fylld och utvecklingen kan överblickas, seminarieorganisationen behålles vid sin nuvarande omfattning; samt

att lågstadielärarna företrädesvis utbildas på treårig linje, så länge rekryteringen till denna linje är kvalitativt tillfredsställande.

Stockholm den 3 april 1964

Hugo Bengtsson

Svante Lundkvist

Carl Eric Hedin

Gunnar Larsson

Rosa Andersson

Mac P. Hamrin

i Luttra

i Kalmar

Nr 837

Av fru Forsling m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 68, angående vissa frågor rörande lärarutbildning.

(Lika lydande med motion nr 687 i Första kammaren)

Stockholm den 3 april 1964

Ruth Forsling

Henning Carlsson

Olle Westberg
